

07 DE MAATSCHAPPELIJKE ROL VAN BEDRIJVEN: FILOSOFISCHE PERSPECTIEVEN

Spreker: Prof. dr. Rutger Claassen (Utrecht)

Waarom zijn ondernemingen op aarde? Talloze economen, bedrijfskundigen en CEOs hebben verkondigd dat bedrijven winst gedreven organisaties zijn, die hun legitimiteit ontleen aan hun succes op de markt. Die visie wordt vaak teruggevoerd op de beroemde neoliberale econoom Milton Friedman, die in 1970 verkondigde dat ‘the social responsibility of business is to increase its profits’. Sinds enkele jaren worden daar steeds meer vraagtekens bij gesteld. Maar wat is het alternatief? Welke modellen hebben we om daarover na te denken? Die vraag voert ons terug naar geschiedenis en filosofie van ondernemingen.

In de eerste lezing presenteert Claassen verschillende theoretische visies op de onderneming, vanaf de 17^e eeuw tot vandaag. Zijn vertrekpunt is dat ondernemingen maatschappelijke legitimiteit moeten verwerven. De manier waarop dat is gebeurd, verschilt echter. In de loop van de geschiedenis zijn verschillende theorieën ontstaan die elk een eigen filosofische ‘lens’ presenteren waarmee we naar de maatschappelijke rol van bedrijven kunnen kijken.

In de tweede lezing gaat Claassen nader in op het punt waarop wij vandaag staan. In het licht van digitalisering, klimaatverandering, groeiende ongelijkheden en andere uitdagingen, rijst de vraag wat de toekomst van de onderneming is. Welke voorstellen voor hervorming zijn in omloop, welke zijn kansrijk, en wat daarvan te denken?

Literatuur

1) Artikelen van de auteur:

- ‘De legitimiteit van bedrijven in een liberale democratie. Een politiek-theoretische benadering’, *Working Paper Serie van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)*, nr. 43. <https://www.wrr.nl/binaries/wrr/documenten/working-papers/2021/05/31/de-legitimiteit-van-bedrijven-in-een-liberale-democratie/WP043-De-legitimiteit-van-bedrijven-in-een-liberale-democratie.pdf>
- ‘Een ‘social audit’ dwingt tot ondernemen op maatschappelijke waarde’, in *Economisch Statistische Berichten*, jaargang 106, no. 4795, pp. 130-133. Te downloaden op: <https://businesscorporation.sites.uu.nl/publications/publications-rutger-claassen/>
- ‘Hobbes Meets the Modern Business Corporation’, in: *Polity* 53 (1)(2021): 101-131. <https://doi.org/10.1086/712231>

2) overige boeken/artikelen:

- Ciepley, David. 2013. “Beyond Public and Private: Toward a Political Theory of the Corporation.” *American Political Science Review* 107(1): 139–58.
- Deakin, Simon. 2012. “The Corporation as Commons: Rethinking Property Rights, Governance and Sustainability in the Business Enterprise.” *Queen’s Law Journal* 37(2): 339–81.
- Ferreras, Isabelle. 2017. *Firms as Political Entities. Saving Democracy through Economic Bicameralism*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mayer, Colin. 2018. *Prosperity. Better Business Makes the Greater Good*. Oxford: Oxford University Press.
- Pistor, Katharina. 2019. *The Code of Capital. How the Law Creates Wealth and Inequality*. Princeton, N.J.; New York: Princeton University Press.
- Singer, Abraham. 2018. *The Form of the Firm: A Normative Political Theory of the Corporation*. Oxford: Oxford University Press.

Personalia

Rutger Claassen (1978) is hoogleraar Politieke Filosofie & Economische Ethiek aan het Departement Filosofie & Religiewetenschap van de Universiteit Utrecht. Zijn onderzoek heeft betrekking op de filosofische fundamenteën van de liberaal-democratische rechtsstaat en de ethische en politieke dimensies van de markteconomie. Hij is momenteel projectleider van het door de European Research Council (ERC) gefinancierde onderzoeksproject *The Business Corporation as a Political Actor* (2020-2025).

Aantal avonden	2
Plaats	Fontys Hogescholen, ds. Th. Fliednerstraat 2, 5631 BN Eindhoven
Tijd	19.30- 21.30 uur
Datum	7 en 14 februari 2023
Thema	07
Kosten	€ 15,00